

Wijziging van de artikelen 125, eerste lid onder k en 126 der Ambtenarenwet 1929

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Het is wenselijk gebleken de Ambtenarenwet 1929, in afwachting van haar algehele herziening, op enkele onderdelen incidenteel te wijzigen.

Het betreft een wijziging van de redactie van artikel 125, eerste lid, onder k, zoals reeds in 1964 door de toenmalige ambtsvoorganger van de ondergetekende bij diens Nota over het Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken in het vooruitzicht was gesteld en een, eveneens door genoemde ambtsvoorganger van de ondergetekende toegezegde, wijziging van artikel 126.

Ter toelichting moge het volgende worden medegedeeld.

Artikel 125, eerste lid, onder k. Bij de voorbereiding van de Nota inzake de reorganisatie van het Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken kwam onder de aandacht, dat het gestelde in genoemd artikel aanpassing behoeft aan de ontwikkeling van het overleginstituut, zoals die in de meeste ambtenarenreglementen is geconcretiseerd.

Ligt in dit wetsartikel besloten het horen van verenigingen van ambtenaren omtrent de dezen betreffende algemeen verbindende voorschriften, hetgeen met name duidt op een horen omtrent aan deze verenigingen voorgelegde voorstellen van de zijde van de overheid, sedertdien is het inzicht gerijpt, dat voor het voeren van een verantwoord personeelsbeleid bij de overheid een ruime inspraak van de ambtenarenorganisaties over het gehele terrein van dit beleid onontbeerlijk is.

Het komt de ondergetekende wenselijk voor de onderhavige bepaling in overeenstemming te brengen met de huidige op het stuk van plegen van overleg met ambtenarenorganisaties bij de overgrote meerderheid van de openbare lichamen bestaande situatie, hetgeen kan geschieden door artikel 125, eerste lid, onder k, te doen luiden als in bijgaand wetsontwerp voorgesteld.

Artikel 126. Bij schrijven van 28 februari 1963 aan de Voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende de verwezenlijking van de voorstellen van de Commissie territoriale decentralisatie heeft de toenmalige ambtsvoorganger van de ondergetekende medegedeeld de indiening te zullen bevorderen van een wetsontwerp tot wijziging van artikel 126 der Ambtenarenwet 1929 in diër voege, dat de Raad van State wordt gehoord alvorens aan genoemd artikel toepassing wordt gegeven, met inschakeling van de Afdeling voor de geschillen van bestuur op dezelfde wijze als geschiedt bij vernietiging van besluiten.

Bijgaand wetsontwerp bevat een daartoe strekkende bepaling. Het voorgestelde artikel 126 schrijft het horen van de Raad van State niet voor, indien een der in artikel 125 tweede lid bedoelde lichamen nalatig blijft aan het bepaalde in artikel 125 uitvoering te geven.

In een dergelijk geval bestaat aan raadpleging van de Raad van State uiteraard geen behoefte, nu het niet gaat om de vraag of een bepaalde wijziging dan wel intrekking al dan niet wenselijk is, doch om het constateren van een feit, namelijk dat aan een wettelijke verplichting geen gevolg is gegeven.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt het artikel zodanig aan de vullen, dat daardoor de regeling nopens het toezicht

op de door de lagere publiekrechtelijke lichamen krachtens artikel 125 Ambtenarenwet genomen besluiten een sluitend geheel vormt. Ter toelichting hiervan zij het volgende opgemerkt.

Artikel 126 der Ambtenarenwet 1929 geeft regelen omtrent het toezicht op de richtige uitvoering van het bepaalde in artikel 125, tweede lid. Ten tijde van de totstandkoming der wet stond bij dit toezicht vooral voor ogen het waarborgen van blijvend redelijke rechtspositieregelingen voor de ambtenaren, alsmede het bevorderen van een zekere eenheid in die regelingen. In de loop der jaren is voor de toepassing van het artikel ter waarborging van het in het leven roepen van bepaalde, minima inhoudende, voorzieningen steeds minder aanleiding komen te bestaan. Daarentegen werd steeds meer de wenselijkheid gevoeld — dit was reeds vóór de laatste wereldoorlog het geval — op te treden tegen te ruime, in het maatschappelijk bestel ingrijpende, regelingen of tegen regelingen, welke door hun afwijkende aard de eenheid van het materiële ambtenarenrecht te zeer verstoorden.

In het bijzonder wanneer dit optreden zich richt tegen verordeningen van lagere publiekrechtelijke lichamen, welke het loonbeleid van de Regering kunnen doorkruisen, wordt het sedert jaren als een leemte gevoeld, dat de in artikel 126 der Ambtenarenwet voorgeschreven procedure geen voorziening inhoudt, die het mogelijk maakt de (verdere) werking van zodanige verordeningen te voorkomen, onderscheidenlijk in afwachting van een ter zake in te stellen onderzoek, op te schorten. Daarom is in voorkomende gevallen gebruik gemaakt van de in de Provinciewet en de Gemeentewet neergelegde bepalingen inzake schorsing en vernietiging, een wijze van wetshantering, welke van verschillende zijde als minder elegant is aangemerkt. Nu een wijziging van artikel 126 der Ambtenarenwet is voorgenomen, lijkt het dan ook juist met betrekking tot het toezicht op de in artikel 125 bedoelde voorschriften van het bevoegde gezag der lagere publiekrechtelijke lichamen een uitputtende regeling te treffen, waardoor in de toekomst voor toepassing van de artikelen 165 en volgende van de Provinciewet en 185 en volgende van de Gemeentewet ten aanzien van bedoelde voorschriften geen plaats meer zal zijn. Daartoe is het noodzakelijk een schorsingsbevoegdheid in artikel 126 op te nemen.

De schorsing is met de gebruikelijke waarborgen omringd.

Het schorsingsbesluit dient met redenen omkleed en in het *Staatsblad* geplaatst te worden. De schorsing is in haar duur beperkt. In verband met de door de Raad van State benodigde tijd voor het uitbrengen van het in het (nieuwe) tweede lid voorgeschreven advies, is deze duur op uiterlijk een jaar gesteld.

Indien bijgaand wetsontwerp tot wet wordt verheven en de bepalingen van de artikelen 165 en volgende Provinciewet en 185 en volgende Gemeentewet op het stuk van meergenoemde rechtspositievoorschriften voortaan buiten werking zullen blijven, wordt ten aanzien van bedoelde voorschriften de basis ontnomen aan de bevoegdheid van de Commissaris der Koningin, respectievelijk de burgemeesters, neergelegd in artikel 170 Provinciewet, respectievelijk artikel 76 Gemeentewet. Met het oog daarop verdient het aanbeveling een soortgelijke rege-

ling, als vervat in de artikelen 170 Provinciewet en 76, tweede tot en met vierde lid, Gemeentewet, in artikel 126 der Ambtenarenwet op te nemen. De ondergetekende meent te mogen aannemen, dat de betrokken functionarissen uit de hun bekend zijnde richtlijnen van het toezichhoudend gezag de criteria zullen kunnen putten welke, naast strijd met de wet of strijd met het algemeen belang, voor hen aanleiding kunnen zijn tot toepassing van bedoelde regeling over te gaan.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

P. J. VERDAM.